

Bestilte juridisk vurdering uten å informere ordfører: – Jeg kjente på en følelse av at jeg ikke var helt bekvem

Så langt har Indre Fosen kommune brukt nesten en halv million kroner på juridiske vurderinger og konsulentbistand, for å vurdere eiendomstvisten rundt en tomt på Kvithylla.

Kommunedirektør Kjetil Mjøsund i samtale med varaordfører Knut Ola Vang (Ap) og ordfører Bjørnar Buhaug (Sp) i formannskapet. FOTO: INA MARIE HOLSETH / FF

Jørn Gjersøe

Oppdatert: onsdag 11. januar 2023 kl. 08:33

I 2014 solgte daværende Rissa kommune en tomt på Kvithylla, til firmaet Vikingbase AS.

Firmaet [har hatt store planer om å etablere næringsvirksomhet](#) på tomta og skriver [på sine egne nettsider](#) at de «kan tilby ei 52 000m² stor tomt ... med direkte adgang til sjøen. Det er gode muligheter for å utvide området enda mer, ved hjelp av utfylling i sjøen. Man kan da oppnå et område som er 140 000m² stort».

Men på ni år har lite skjedd på næringstomta rett ved verftet.

I den opprinnelige avtalen fra 2014, ga en tilbakekjøpsklausul i avtalen mellom Rissa kommune og Vikingbase, kommunen rett til å kjøpe tilbake tomta, dersom Vikingbase ikke klarte å etablere virksomhet der.

Men klausulen var kun gyldig i tre år, og burde vært tatt i bruk i 2018, senest i 2019.

Ordfører i Indre Fosen kommune Bjørnar Buhaug (Sp), beskriver tvisten med Vikingbase som en «litt ekkel sak», som oppstod før han ble valgt i 2019.

– Vi hadde en dialog med Vikingbase, som starta ikke lenge etter at jeg ble ordfører, våren 2020, sier Buhaug.

Dialogen førte ikke frem.

– Jeg visste ikke om det

Men i mars 2021 starter Kjetil Mjøsund opp i jobben som ny kommunedirektør.

Mjøsund gjenopptok da møter mellom kommunens administrative ledelse og Vikingbase.

Ifølge fakturaer fra Indre Fosen kommune har kommunen så langt betalt konsultentselskapet Deloitte i overkant av 380.000 kroner, for å utrede forholdet mellom Vikingbase og kommunen.

I tillegg kommer 80.000 for konsulenttenester fra firmaet Strømsnes Røe.

Altså omkring 460.000 kroner for en vurdering som fortsatt ikke er avsluttet.

- Det oppdraget, eller den bestillinga, har ikke jeg sett

Ifølge Buhaug, var det ukjent for han at administrasjonen bestilte en slik vurdering.

- Det oppdraget, eller den bestillinga, har ikke jeg sett, sier Buhaug.

Han sier at den påfølgende rapporten fra Deloitte, var første gang han ble oppmerksom på at kommunen hadde gjort en feil i håndteringen av næringstomta.

- Jeg ble første gang oppmerksom på at det trolig var blitt gjort en feil da det forelå en juridisk rapport, sier Buhaug.

Ordføreren forteller at han først høsten 2021 fikk høre at det var bestilt en juridisk rapport for å vurdere forholdet. Han opplyser at han heller ikke var involvert i prosessen med å utforme bestillingen til Deloitte.

- Jeg trodde det var en juridisk rapport for å vurdere tilbakekjøpsklausulen. Oppdraget, eller den bestillingen til konsulentselskapet, har ikke jeg sett, sier Buhaug.

«Nødvendig å knytte til seg juridisk kompetanse»

Administrasjonen innhentet hjelp, fordi det er et krevende juridisk landskap, og siden kommunen selv ikke har slike ressurser, opplyser Kjetil Mjøsund, kommunedirektør i Indre Fosen, til Fosna-Folket.

I en e-post skriver Mjøsund at kommunen at det «av den grunn (..) i ulike tilfeller er nødvendig å knytte til seg juridisk kompetanse med prosesserfaring (advokatbistand)».

- Etter hva jeg har brakt i erfaring, basert på mine notater, ble ordfører og varaordfører orientert om at Deloitte var engasjert 8. august 2022, skriver Mjøsund i en epost til Fosna-Folket.

Men rapporten fra Deloitte er bestilt av Indre Fosen kommune i juli året før, altså i 2021.

Unntatt offentlighet

Fosna-Folket ba om innsyn i fakturaene første gang i november 2022. Da avslø Mjøsund innsyn i disse minst to ganger, før han snudde og ga innsyn likevel.

Rapporten fra Deloitte, er unntatt offentlighet.

Om valget av konsultentselskap, skriver Mjøsund:

«Deloitte ble valgt etter at vi hadde utredet hvorvidt det fantes advokatfirma med kompetanse på statsstøtteregulverket og EØS-regulverket. Deloitte hadde denne kompetansen og er lokalisert i Trondheim».

Kommunen brukte også Deloitte i forbindelse med vurdering av lån til Fosen Yard, opplyser Mjøsund.

Mjøsund skriver i en epost til Fosna-Folket at kommunestyret 8. september besluttet «å videreføre engasjementet med Deloitte for videre utredning og saksforberedelse», og at han «opplever at politisk ledelse i kommunen har vært involvert og orientert».

– Det var en saksforberedelse fra oss som danna grunnlaget for et vedtak i formannskapet den 25. august, sier Mjøsund til Fosna-Folket.

– En vurdering som administrasjonen hadde tatt

Buhaug forteller at han var litt i tvil om i hvilken grad en kostbar juridisk vurdering kunne bestilles uten politisk behandling, eller at politikerne hadde gitt sitt samtykke til det.

– Formannskapet var kjent med at det hadde vært en dialog og at det hadde vært litt fastlåst, og at vi trengte juridisk bistand for å vurdere dette, sier Buhaug.

Men:

– Dét var en vurdering som administrasjonen hadde tatt. Og jeg kjente på en følelse av at jeg ikke var helt bekvem. At jeg ikke var klar over det, og derfor ga jeg beskjed til kommunedirektøren om at formannskapet måtte informeres best mulig, sier Buhaug og viser til formannskapsmøtet 25. august.

- Jeg tror det burde vært forankra bedre

Formannskapet vedtok å gå videre med saken, uten innsigelser.

- Jeg synes dette er litt krevende. Det kan jo hende at det gikk litt fort i dette tilfellet, når det gjelder bestilling av denne rapporten. Jeg tror det burde vært forankra bedre. Samtidig kan jeg ikke si at det helt åpenbart er blitt begått feil, sier Buhaug.

Ifølge delegasjonsreglementet til Indre Fosen kommune, som forteller hvor stor frihet en administrasjon har til å foreta beslutninger uavhengig av politisk ledelse, har kommunedirektøren «myndighet til å bevilge midler dersom bevilgningen ikke er til et nytt formål og/eller ikke overstiger kr 50.000».

Dette må imidlertid, i følge delegasjonsreglementet, skje «sammen med ordføreren».

Det samme delegasjonsreglementet sier også at «kommunedirektøren gis delegert myndighet til å treffe vedtak i alle saker som ikke har prinsipiell karakter».

Ved tvil om hvorvidt en sak er av tilstrekkelig prinsipiell betydning eller ikke, eller dersom det er tvil om hvordan en sak av prinsipiell betydning skal behandles i det politiske system, «har ordfører eller utvalgsleder og kommunedirektør ansvaret for å avklare dette. Ved uenighet mellom disse avgjør ordfører eller utvalgsleder i saken».

Mener det ikke handler om tillit

Kommunedirektør Mjøsund hevder imidlertid at Kommuneloven står over delegasjonsreglementet.

– Du kan spørre ordføreren om han har tillit til meg, sier Mjøsund.

Som respons til dette sier ordfører Bjørnar Buhaug at han mener dette ikke handler om tillit.

– Det blir litt søkt. For jeg kan ikke si at det kommunedirektøren har gjort er feil, men saken hadde stått seg bedre om den hadde vært forankra bedre. Det er min mening, sier Buhaug.

– Når det er sagt, så er jeg opptatt av at man kan gjøre feil, også som kommunedirektør. Som øverste leder så forutsetter jeg at man alltid handler i beste mening og med det beste forsett. Og er det gjort feil, det ikke er i tråd med vårt delegasjonsreglement, så må vi i så fall lære av det. Men uavhengig av om det er gjort feil eller ikke, så synes jeg det er alt for dramatisk å begynne å snakke om tillit. Men ut i fra denne saken så har jeg helt klart tillit til kommunedirektøren, sier ordfører Bjørnar Buhaug.

Ifølge den juridiske vurderingen fra Deloitte, var salget til Vikingbase i strid med EØS-regelverket om statsstøtte til bedrifter. Dette regelverket skal hindre at det offentlige gir markeds- og konkurransevridende fordeler til enkeltaktører.

- Den opprinnelig avtalen fra 2014 er et brudd på statsstøtteregulativet, og en klar konklusjon fra juristen sier at når kommunen er klar over dette, så er det vår plikt å prøve å rette opp. Og når vi først satt der med rapporten, så måtte vi ta neste skritt, sier Buhaug.

Verdianslag

Vikingbase AS betalte i 2014 rundt 530.000 kroner for tomte. På oppdrag fra Indre Fosen kommune anslår Eiendomsmegler 1 at den samme eiendommen nå er verdt opptil 26 millioner kroner.

- Avtalen i 2014 ble inngått i beste hensikt, men det er ingen tvil om at salget har ført til en urettmessig markedsvridning og dermed er i strid med loven. Når kommunen avdekker en slik feil, er vi pliktige til å rette opp i den, sa Tore Solli, da fungerende kommunedirektør i Indre Fosen, i en pressemelding i september.

Publisert: tirsdag 10. januar 2023 kl. 17:41**Oppdatert:** onsdag 11. januar 2023 kl. 08:33